

[Gert Petersen.]

— det håber jeg man har bemærket sig — og det skyldes, at jeg meget vel er klar over de praktiske, politiske og juridiske vanskeligheder, der knytter sig til et sådant skridt. Men det er min opfattelse, at de to hovedhensyn, som hidtil kunne have holdt Danmark tilbage, må være bortfaldet. Krigen er brudt ud, flygtningehjælpen i Bangla Desh er ikke mere afhængig af den pakistanske regering, og så må det være muligt at tage hensyn til ret og rimelighed. Befolkningen i Bangla Desh har tilkendegivet et ønske om et virkelig selvstyre, men dette selvstyre blev dem nægtet med våbenmagt af den pakistanske regering, og de partier, som fik de 95 pct. af stemmerne, har taget konsekvensen deraf og proklameret Bangla Deshs uafhængighed.

Jeg mener, det tjener fredens sag på det indiske subkontinent at tage skridt, der udtrykker sympati for Bangla Deshs uafhængighed, for hvis den pakistanske regering får en fornemmelse af, at den bliver betragtet som en uskyldighed, at den er offer for et uprovokeret angreb, så vil den pakistanske regering gøre, hvad den kan for at forlænge krigen. Jeg tror altså, at både moralske og praktiske politiske hensyn taler for tanker som dem, der er givet udtryk for i spørgsmålet.

Statsministeren (J. O. Krag): Jeg erkender, at hr. Gert Petersens spørgsmål er forsigtigt formuleret. Efter at de krigeriske forviklinger er brudt ud på det indiske subkontinent, har De Forenede Nationer, som det vil være bekendt, behandlet konflikten først i sikkerhedsrådet uden held og senere i generalforsamlingen. Generalforsamlingen vedtog i nat, som alle formentlig er orienteret om det, en resolution i sagen, der opfordrer til øjeblikkelig våbenhvile og tilbagevækning af parternes styrker til deres egen side af grænserne samt til at skabe de nødvendige betingelser for, at de østpakistanske flygtninge frivilligt kan vende tilbage til deres udgangspunkt. Danmark undlod at stemme for denne resolution. Vi finder ikke, at den løser de grundlæggende problemer i Østpakistan på en måde, hvorved man opretholder respekten for menneskerettighederne og for folkets frit udtrykte vilje.

Under hensyn til denne udvikling er det regeringens opfattelse, at man vil risikere at komplicere denne vanskelige situation og de fortsatte bestræbelser for at nå frem til en retfærdig løsning, såfremt Danmark på nuværende tidspunkt besluttede sig til at tage skridt til en anerkendelse af den provisoriske regering i Bangla Desh. Hertil kommer, at denne regering ikke kan siges at opfylde de formelle betingelser, som folkeretten opstiller for en anerkendelse. Som også nævnt af hr. Gert Petersen i hans skriftlige begrundelse fremgår den danske regerings holdning til det østpakistanske problem jo allerede af udenrigsministerens indlæg i De Forenede Nationer den 16. november i år, hvorunder han gav udtryk for den opfattelse, jeg har antydnet foran.

Til disse mere principielle bemærkninger vil jeg gerne føje den oplysning, at regeringen fortsat holder sig i nær kontakt ikke mindst med de vestlige lande, herunder stormagterne, under den videre udvikling, og at det er udenrigsministerens hensigt at benytte lejligheden under sit ophold i Bruxelles i disse dage til på uformel vis at drøfte sagen med sine kolleger.

Gert Petersen: Jeg kan desværre ikke erklære mig helt tilfreds med svaret, selv om jeg har en følelse af, at statsministeren og jeg måske inderst inde ikke ser så forskelligt på denne sag.

Jeg vil godt udtrykke min glæde over og meget varme tilslutning til den måde, Danmark har stemt på i De Forenede Nationer. Jeg synes, det er særdeles tilfredsstillende, at man ikke er faldet for et krav, som i virkeligheden ville have betydet det samme som det, der skete med den spanske borgerkrig, at man under dække af ikke-indblanding solgte Spanien til fascisterne. Jeg er meget tilfreds med den danske afstemning, og det påvirker også lidt de ord, som jeg siger nu: at jeg ikke vil presse sagen, men jeg gør dog statsministeren opmærksom på, at ihvorvel de formelle betingelser ikke er til stede for en anerkendelse, som statsministeren sagde, så rummede spørgsmålet også den formulering, om Danmark ville tilkendegive sin støtte til kravet om uafhængighed for Bangla Desh. Jeg mener, at en sådan tilkendegivelse næsten er antydnet ved